

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

AVIS PENTRU ABONAȚI

CURIERUL JUDICIAR, în tot timpul vacanționei până la 1 Septembrie, va continua să apară regulat, ca și în anii trecuți, la fle-care două săptămâni, Duminică; ast-fel numărul viitor va apare Duminică 13 Iulie.

Domnii abonați cari doresc a primi ziarul la stabilimentele balneare unde se duc, sunt rugați a ne anunța de adresa exactă unde voesc a li se trimite și timpul de când și până când să le trimetem.

Administrația.

SUMAR

Sucesiunile coprinzând deosebitele moduri cum se acceptă sau se refuză o moștenire precum și petițiunea de ereditate și succesiunile vacante, de D. Chebapci.

Jurisprudența Română:

Inalta Curte de Casație secția I; Gheorghiu & Alexiu cu Primăria comunei Fîlești și Ciobotarul Iosif.

Curtea de apel din București secția II: Gh. C. Radianu cu Sofia Demetrescu.

Idem secția III: Elefterie Georgescu cu Gr. Eliad.

SUCESIUNILE

CUPRINZAND

Deosebitele moduri cum se acceptă sau se refuză o moștenire precum și petițiunea de ereditate și succesiunile vacante.

Acesta este titlul volumului al II, apărut de curând, autorul căruia este d-l G. P. Petrescu consilier la Inalta Curte de casație, cunoscut prin mai multe lucrări juridice.

Vom face o dare de seamă asupra acestei lucrări în care este comentată una din materiile cele mai grele, și din cele ce se presintă mai des înaintea instanțelor judecătorești.

Autorul observă lipsa de metodă a legiuitorului și zice:

«Legiuitorul, dacă vroia să fie metodic, ar fi putut «prea lesne să grupeze regulele comune tuturilor felurilor «de primiri la un loc sub denumirea de *dispozițiuni «generale*, și în urmă să arate și voința sa specială și «pentru primirea pură și simplă, și pentru primirea «sub beneficiul de inventariu, și pentru repudiarea unei «succesiunii.

Secțiunea I din capitolul I este împărțită și tratată ast-fel: Art. 1. *Capacitatea de a accepta succesiunile*; Art. 2. *Când se poate face acceptațiunea*; Art. 3. *In ce condițiuni se poate face acceptațiunea*; Art. 4. *Termenele legale săi judecătorești ce se acordă cuiva spre a putea primi sau repudia o moștenire.*

Autorul definește acceptarea ast-fel: «Confirmarea ce o dă un erede la chemarea sa la o «moștenire deschisă, o consolidare a sezonei legale «pe care 'i-o recunoaște legea, pe dată ce s'a deschis o succesiune, la care acest erede are drept, «prin rudenie și după grad ¹⁾.

Autorul procedează, prin eliminațiune, adică arătând care persoane nu pot, prin ele înșile, a primi o moștenire, și enumeră pe minorii, interziși, prodigi, și pe femeia maritată.

Intre aceștia se află o deosebire, asupra modului de a accepta, atât cu privire la formele necesare, cât și la genul de acceptare. Pe când minorii, interziși, nu pot accepta prin reprezentantul lor, de cât în urma avizului sfatului de familie și numai sub beneficiu de inventar, femeia poate accepta pur și simplu având autorizarea bărbatului, sau renunța la moștenire. Ce-i-lalți în-

capabili nu pot să refuze nici-odată, ei numai să accepte sub beneficiul de inventar.

Autorul analizează deosebitele ipoteze ce s'ar ivi în cazul în care s'ar naște neînțelegeri între bărbat și femei asupra acceptării sau renunțării la o moștenire, și ajutat de simțul juridic, rezolvă toate greutatețile ce urmează.

În Art. 2 se arată că momentul din care începe, pentru un moștenitor dreptul de a accepta, este acel al morții lui *de cuius*, cunoscută moștenitorului, și că acesta să fie *în rândul legal*.

În Art. 3, autorul explică că acceptarea, spre a fi regulată și legală, trebuie să fie făcută fără nici o modalitate; arată apoi cum se poate deosebi o acceptațiune pură și simplă, de o acceptațiune cu termen și condițiuni. Autorul primește explicațiunea dată de d-nu Baudry-Lacantinerie și Wahl, cari susțin că cuvântul determinant pentru care o moștenire deschisă nu se poate primi în parte, ci pentru tot, nu ar fi și nu ar proveni din *indivizibilitatea moștenirei*, dar din *unitatea de vocațiune*.

În Art. 4, ocupându-se de termenele acordate de lege sau de judecător pentru a primi sau repudia o succesiune, arată că termenul de 3 luni și 40 de zile pentru facerea inventariului și de liberațiune, începe *din ziua deschiderii succesiunii*, pentru cazul în care eredele a avut cunoștință; în cazul contrar din momentul din care a dobândit cunoștința despre moartea lui *de cuius*, spiritul art. 709 din Cod. Civ., ne opunându-se la această interpretare.

Autorul examinează cazul în care eredele în gradul succesibil cel mai apropiat a renunțat la moștenire, și vine un alt erede. Pentru aceasta dă părerea că, termenul ar curge de la renunțare și încă de la aflarea ei, pentru că nu se poate declara închis dreptul contra cui-va, care încă nu se putuse deschide. Mai departe autorul susține că judecătorii sunt în drept să acorde alte termene peste acelea legale; lămurește apoi situațiunea eredelui în tot timpul facerei inventarului și a celui de deliberare precum și situațiunea după expirarea lor.

Asupra întrebării: Dacă succesibilii sau ceilalte rude ale defunctului și cari ar fi chemați la moștenire pot să silească pe eredele *saisi* să se ho-

tărească dacă voește să primească moștenirea sa să o refuze, autorul răspunde:

«Bunul simț însuși ne spune că nu, și apoi, aproape unanimitatea autorilor și hotărârilor pronunțate asupra cazului, confirmă această opiniune».

Față de creditorii, situațiunea eredelui se descrie, ast-fel:

«Când însă eredele *saisi*, va lăsa să treacă termenele legale, și după caz, și cele judecătorești și dânsul nu se pronunță pentru primire sau refuz, de sigur, creditorii vor avea dreptul să'l cheme în judecată și să ceară o condamnățiune în contra sa. El, pe de o parte, nu va mai putea invoca escepțiunea dilatorie, iar pe de alta, creditorilor nu li se mai poate opune nimic legal care să'i facă să aștepte îndeplinirea dreptului lor».

«Eredele dar va fi somat de judecată să se pronunțe, și în cas de refuz, condamnat ca un erede pur și simplu, de oare-ce dânsul, fiind erede sezisat, nu s'a desbrăcat de sezina legală. El nu va putea fi condamnat nici odată ca un erede beneficiar, ci numai ca un erede pur și simplu».

Despre prescripțiunea dreptului de a accepta sau renunța la o moștenire deschisă, autorul se ocupă pe larg, arată deosebitele păreri emise (pag. 66—71), și apoi exprimă părerea sa: După trecere de 30 de ani, totul se stinge și moștenitorul rămâne cu desăvârșire strein de moștenire.

„Părerea aceasta, se conciliază perfect și cu cele „lalte dispozițiuni ale legii cari privesc exercițiul dreptului ereditar. Un succesibil este *saisi* de proprietatea și posesiunea moștenirei, dar, pentru a fi definitiv erede, el trebuie săși manifeste voința sa de a avea această calitate, căci nimeni nu poate fi moștenitor fără voia sa. Dacă acceptă moștenirea care'i vine de la lege, și de care este *saisi*, el este erede, adică proprietar, și posesor de la epoca deschiderii moștenirei. Dacă însă „renunță, și el este liber să facă aceasta, se consideră „că nu a fost nici o dată erede. El mai poate încă să „rămână nesupărat pentru dreptul său și 30 de ani „continuă. Când însă și acest termen va trece, legea „consideră că eredele s'a desinteresat de acest drept, „și hotărăște ca să'l piardă definitiv».

În § II, autorul tratează pre larg, acceptarea pură și simplă, împărțind și examinând a parte acceptațiunea espresă și cea tacită, în comparație cu codul Caragea și Calimah, precum și cazul forțat de acceptare prevăzut de art. 703 din codul civ., prin care legea consideră pe un succesibil că nu mai poate lepăda moștenirea deschisă când dânsul a dat la o parte sau a ascuns lucruri de a le succesiunii.

Autorul arată consecințele unei asemenea primiri de moștenire: «Un asemenea erede dovedit «vinovat, cu toată renunțarea sa, el rămâne tot «erede, dar nu mai poate lua nici o parte din „lucrurile ascunse și furate (art. 703) și nu se «mai poate folosi de beneficiul de inventar art. «712»».

Pedeapsa severă, dar justă, se aplică, după părerea autorului și persoanelor incapabile, minorii, interziși. Rațiunea dată este că dispozițiunea art. 702 și 712 este o pedeapsă personală, că legea nu face nici o distincțiune pentru ei, în fine pentru cuvântul determinant din art. 1162 care zice că: minorele nu are acțiune în rescisiune contra obligațiunilor ce rezultă din delicta și quasi-delicta.

Acțiunea ce naște din punerea la o parte sau ascunderea lucrurilor din succesiune de către un erede, este cu totul specială și care se poate schimba după împrejurări și după timp. «Ea poate fi, con- «tinuă autorul, intentată și dirigeată și după, și «înaintea partagiului; ea poate fi exercitată sub «forma ordinară de raporturi la succesiune, sau dacă «partagiul s'a făcut, poate să fie introdusă prin «o acțiune personală, când este vorba de valori, «sau prin o acțiune de revendicație când este vorba «de corpuri certe și determinate».

Această acțiune nu se prescrie după părerea autorului, chiar pentru mobilele corporale, de cât numai prin 30 de ani, de oare-ce prescripțiunea instantanee din art. 1909 nu se aplică în specie (pag. 147).

Venind la efectele acceptării, arată că constă în: *irrevocabilitatea acceptațiunii în general, și efectul retroactiv al acceptațiunii din ziua chiar a deschiderii succesiunii*. În special acceptarea pură și simplă, are de efect: *confirmarea principiului sezinei, care declară și recunoaște pe un succesibil proprietar și posesor pe toate obiectele și întreaga moștenire*.

Autorul se ocupă apoi de cauzele de revocațiune a acceptațiunii unei moșteniri, arătând că sunt: *viclenia sau dolul; Vătămarea sau leziunea; Violența; Eroarea*.

Asupra vicleniei autorul observă că, cu deosebire de la convențiuni, ea constituie o cauză de nulitate în toate casurile și ori de către cine a fost întrebuintată, fie persoana aceea, un creditor, un

legatar, coerede sau ori-ce altă persoană interesată ca moștenirea să fie primită.

În privința leziunii, autorul observă că legiuitorul nostru, nu a conservat-o ca o cauză de nulitate la contracte.

Pentru determinarea leziunii, arată că calculul ei trebuie să se facă pe întreaga succesiune, adică, asupra tuturor bunurilor active și pasive într'un mod *brut*, iară nu numai pe activul *net* al succesiunii. Cuvintele determinante pentru autor sunt: a) că legea se servă de cuvântul *succesiune*, care cuprinde în sine, și fără nici o fortare a minții, toată averea și datoriile cuiva; b) cuvântul de *vătămare* sau leziune pe care îl întrebuintează legea în art. 694 nu poate fi întrebuintat de cât în sensul său obicnuit al limbei și al ideii, adică atunci când cineva își perde un lucru care este al său propriu intrat și aflat în averea sa, cu un titlu anterior ear nici de cum când când cineva pierde ceva ce'i venise câștigat chiar din acea moștenire; c) Fraza chiar prin care legiuitorul nostru introduce această excepțiune la principiul nerevocabilității acceptațiunii, denotă evident voința și scopul său: «Majorele nu poate «reclama în contra acceptațiunii pentru cuvinte «de vătămare, de cât în cazul în care succesiunea ar fi absorbită sau micșorată cu mai mult «de jumătate prin descoperirea unui testament «necunoscut în momentul acceptării».

În privința violenței, ca cauză de revocațiune a acceptării, autorul după ce arată că exista și în codicele Calimah, este de părere că și în noua legiuire, ea trebuie să fie admisă, măcar că legea nu face mențiune de dânsa, căci ea vițiind consimțământul, acceptarea nu s'a făcut din o voință liberă.

În privința erorii, ca cauză de revocațiune, de și ea nu este prevăzută de lege, se poate totuși confunda cu leziunea și în tot cazul, ea trebuie admisă când eredele, crezând că acceptă moștenirea lui Gheorghe, înțelesese a primi pe cea a lui Petru.

Asupra duratei acțiunii în revocațiune, autorul arată că unii susțin prescripțiunea de 30 de ani iar alții de 10 ani,

În Secțiunea a VI tratează despre: *Renunțare la succesiune*.

Renunțarea este definită ast-fel: Actul prin

care, un erede declară în mod expres că el înțelege a fi considerat ca strein de moștenirea ce îi conferă legea, că nu vrea să confirme sezina pe care legea îi o acordase prin moartea lui *de cujus*.

Actul acesta din punct de vedere al condițiilor intrinsece spre a fi valabil, trebuie să întrunească aceste condițiuni: 1) Ca persoana ce renunță să însușească toate condițiunile neapărat cerute pentru a putea mai întâi fi erede; 2) să aibă cunoștința de deschiderea succesiunii; 3) să aibă dreptul de a renunța, adică să nu fi primit de bună voe, expres sau tacit, ori să se găsească în cazul prevăzut de art. 703 Cod. Civ., și al 4) capacitatea de a renunța.

Renunțarea, zice autorul, este nulă: dacă nu s'a făcut la Grefa Tribunalului de prima instanță a districtului unde s'a deschis moștenirea: dacă nu va fi primită chiar de către grefier sau ajutorul său legal; dacă nu va fi fost semnată de partea care renunță sau de către procuratoarele său, de către grefier; dacă în fine renunțarea nu va fi înscrisă pe registrul special destinat a primi renunțările.

În paragraful II tratează despre efectele renunțării, iar în paragraful III despre irevocabilitatea renunțării.

În capitolul II, tratează despre: *Petițiunea de hereditate*.

Autorul arată că petițiunea de hereditate conține lucruri distincte: a) că o persoană oarecare voește dreptul său pretențiunea sa de erede al moștenirii pe care o cere; b) că detentorele ei actual, nu ar avea dreptul de succesiune asupra acestor averi și în fine; c) că averea pe care o pretinde, era în realitate a defunctului.

Autorul compară această acțiune cu revindicarea și cu împărțea de moștenire. Caracterul acestei acțiuni este mort, de oare-ce, zice autorul, scopul său este dublu, și se cere printrinsa și *recunoașterea unui drept personal* și se cere și *un drept real de moștenire*. Autorul examinează apoi cine poate să intenteze o acțiune de ereditate, și contra cui.

Persoanele ce au această acțiune sunt: 1) eredele *saisi* adică ascendenții și descendenții; moștenitorii colaterali. Aceștia din urmă însă nu au calitatea de a intenta acțiunea de petițiunea ere-

dității de cât numai după-ce cu permisiunea justiției, au fost trimiși în posesiunea averii Art. 653; 3) cesionarii drepturilor de moștenire, cu toate că aceștia ar putea mai lesne exercita acțiunea de revendicare; (4) legatarii universalii.

Autorul studiază cu deamănuntul la § V, pag. 373—383, soarta actelor săvârșite de către un erede aparinte în favoarea unei a treia persoane, materie grea, și care a dat mult de lucru comentatorilor și judecătorilor. El împarte actele săvârșite de eredele aparent în acte de administrațiune și de dispozițiune, sub împărțind pe aceste din urmă în acte de dispozițiune cu titlu oneros și cu titlu gratuit.

Actele curat administrative sevârșite de eredele aparent, sunt valabile, fără osebite dacă el a fost de bună ori de rea conduită, destul numai că acela ce a tratat cu dânsul să l fi socotit de moștenitor în drept. Plata unei datorii de moștenire făcută eredelui aparent de către debitor este valabilă.

Pentru actele de dispozițiune cu titlu oneros, considerate ca valabile, fără deosebire de bună sau rea credință, destul numai să fi fost și să fie rudă cu mortul, să fi intrat în stăpânire în lipsă de alte rude și să fi stăpânit moștenirea, public și limitat, lucruri ce au făcut pe cei de al treilea a îl considera ca erede și când mai cu seamă a fost de bună credință.

Acțiunea de hereditate se prescrie prin 30 de ani.

În Capitolul III autorul tratează despre *succesiunile vacante*.

O succesiune se consideră vacantă: a) când termenele pentru facerea inventariului și pentru deliberare au trecut; b) când nu se presintă nimeni care să reclame succesiunea; c) când nu există un erede cunoscut, sau când și erezii au renunțat la succesiune.

Tribunalul de prima instanță a districtului în care s'a deschis succesiunea numește un curator însărcinat cu administrarea și reprezentarea succesiunii.

Lucrarea atestă un studiu serios, făcută de un bărbat ce posedă cunoștinți întinse juridice, ajutat, pe lângă acestea de experiența ce a câștigat-o în barou și în magistratură, cum și de spiritul viguros și foarte bine înzestrat pentru lucrările juridice.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, SECȚIA I

Audiența de la 23 Mai 1897

Președinția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Gheorghiu & Alexiu cu Primăria comunei Fîlești și Ciobotarul Iosif.

Casațiune. — Timbru. — Contravențiunii la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale. — Carte de judecată pronunțată în apel în această materie. — Recurs în contra acestei cărți de judecată. — Fără taxă. — Admisibilitate. — (Art. 22 par. 1 din legea timbrului).

Legile fiscale sunt de strictă interpretare și taxele prescise de legiuitor nu se pot întinde prin analogie în afară de casurile anume prevăzute de lege.

Ast-fel, legea timbrului neprevăzând nici o taxă pentru recursurile făcute în contra cărților de judecată date în apel de judecătoriele de ocoale în materie de contravenție la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, asemenea recursuri urmează să fie făcute fără vre o plată de taxă.

Decisiunea No. 206 bis./97 — Admis ca bine făcut în urma unei divergențe, fără plată de taxă recursul făcut de firma Gheorghiu & I. Alexiu, contra cărții de judecată a judelei ocolului 2 din Galați, cu No. 2151/96, în proces cu Primăria comunei Fîlești și Ciobotarul Iosif.

Curtea.

Ascultând citirea raportului făcut de d-nul consilier Cîru Oeconomu;

Pe d-nul avocat Barbu Păltineanu, din partea recurenților, și

Pe intimatul Ciobotarul Iosif;

Deliberând,

Asupra admisibilității recursului:

Considerând că legile fiscale sunt de strictă interpretare, și taxele prescise de legiuitor nu se pot întinde prin analogie în afară de casurile anume prevăzute de lege;

Considerând că după art. 22 § 1 din legea timbrului sunt supuse la o taxă specială de 200 lei, recursurile făcute în materie civilă sau comercială în contra deciziunilor date de Curțile de apel; că dacă asemenea decisiuni sunt date în materie corecțională taxa este de 100 lei, iar dacă recursul este făcut contra unei sentințe date de Tribunal, statuând în apel asupra unei cărți de judecată, taxa recursului este de 50 lei, conform aceluiași art. 22 § 1 din sus zisa lege;

Considerând că recursul în speță este îndreptat contra unei cărți de judecată, dată în apel de o judecătorie de ocol și în materie de contravenție la legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale; că așa fiind, acest recurs nu intră în prevederile art. 22 § 1 din legea timbrului și legiuitorul fiscal în nici una din cele alte dispozițiuni ale acelei legi, ne-

prescriind vre o anume taxă pentru aceste recursuri, urmează ca ele să fie făcute fără a fi supuse la vre o plată de taxă.

Pentru aceste motive, declară recursul admisibil fără plată de taxă.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA II

Audiența de la 12 Martie 1897

Președinția D-lui AT. C. KIVU, Președinte

Gh. C. Radian cu Sofia Demetrescu

Divort. — Trusoă. — Dacă soția ce a continuat a usa de trusoul său și după ce hotărârea de divorț a fost înscrisă la ofițerul stărei civile, de și fostul său sot i-a reclamat trusoul, mai poate cere de la acesta valoarea totală a trusoului. — Ce mai poate reclama dînsa în asemenea cas.

Soția care a continuat a se servi de trusoul ce i-a fost dat la căsătorie și după ce hotărârea de divorț a fost înscrisă la ofițerul stărei civile, de și soțul său i-a cerut acel trusoă, dovedește că dînsa și-a exercitat dreptul de opțiune reluând trusoul în natură și deci numai poate reclama de la fostul său soț valoarea totală a trusoului, ne mai avînd alt drept, în asemenea cas, de cât să ceară de la fostul său soț diferența de valoare provenită din cauza deteriorării trusoului prin usul ce dînsa a făcut din el în timpul căsătoriei și cât a durat procesul de divorț.

D-l Gh. Radian a făcut apel în contra sentinței No. 262/96 a tribunalului, Ilfov secția III dată în proces cu d-na Sofia Demetrescu:

S'a prezentat d-l Gh. Radian prin d-l avocat S. Cornea, iar din partea intimatei s'a prezentat d-l avocat B. Păltineanu.

Curtea deliberând,

Avînd în vedere cererea d-nei Sofia Dumitrescu făcută la trib. Ilfov, secția III în contra fostului său soț George Radian, prin care i se cere suma de 4000 lei valoarea trusoului ce i s'a constituit la căsătorie sa;

Avînd în vedere hotărîrea tribunalului, acele produse de părți precum și concludiunile lor orale și scrise;

Considerînd că soții s'au despărțit și hotărîrea rămînd definitivă s'a înscris la Oficiul stărei civile și că fiind vorba de dota mobiliară la data întentării acțiunii de față expirase anul prevăzut de art. 1273 cod civ.:

Considerînd că în timpul divorțului soțul părăsind domiciliul conjugal, trusoul a rămas la soție, după cum aceasta recunoaște la interogatorul ce i s'a pus în instanță ast-fel în cât proba cu martori, invocată de apelant spre a stabili acest fapt, devine inutilă;

Considerînd că soția a continuat de a se servi de acest trusoă și după ce hotărîrea de divorț s'a înscris la Oficiul stărei civile, care a avut loc la anul 1893 și până astăzi;

Considerînd că dacă d-na Sofia Demetrescu înțelege să opteze pentru valoarea trusoului, trebuia să-l restituie soțului la 1893 în starea în care se afla mai ales că soțul îl ceruse într'un mod destul de energic prin autoritatea polițienească;

Că dacă a continuat de a păstra și a se servi de trusoă după ce divorțul a rămas definitiv, aceasta nu se poate explica alt-fel de cât că dînsa și-a exercitat dreptul de a opțiune reluând trusoul în natură (art. 1274 c. civ.);

Considerînd însă că d-na Sofia Demetrescu usând de acele lucruri în timp de 5 ani, cât a ținut căsătoria împreună cu judecata de divorț este natural că trusoul s'a deteriorat, deteriorare care trebuie suportată

de bărbat, și d-na Sofia Demetrescu are drept la diferența de valoare ;

Considerând că Curtea are elemente suficiente de apreciere, spre a aprecia valoarea acestei diferențe bazându-se pe natura obiectelor întrebuintate și timpul cât a durat usul lor, ast-fel în cât și a putut forma convingerea că acel trusou la 1893 nu mai putea valora de cât 2000 lei ; prin urmare d-l George Radian mai rămâne dator foastei sale soții încă 2000 lei cu care se completează valoarea trusoului din actul dotal și după prețuirea făcută de părți ;

Considerând că pretentiunea d-lui Radian care consistă în a zice că d-na Sofia Demetrescu reținându-și trusoul în natură la 1891 când s'a declarat ruptura relațiilor dintre soți, și-a exercitat o dată dreptul de opțiune și nu mai poate cere azi valoarea, această obiecțiune este neîntemeiată, căci soția nu și-a putut exercita dreptul de opțiune la 1891, căci atunci nu se pronunțase încă divorțul, nici nu se scia ce soartă putea să aibă, căsătoria încă subsistă până la 1893 și prin urmare acțiunea în restituire nu născuse și nici nu putea exercita vre-o opțiune.

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul și reformează în parte sentința tribunalului.

(ss) Al. Stoicescu, Cerkez, N. Budișteanu.

O P I N I U N E

Subsemnații suntem de părere că procesul nu este în stare de a fi judecat și a se admite proba cu martori.

(ss) At. C. Kivu, Tr. T. Djuvara

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIUNEA III

Audiența de la 12 Mai 1897

Președinția D-lui G. N. BAGDAT, Președinte,

Deciziunea corecțională No. 375/97

Elefterie Georgescu cu Gr. Eliad, apel corecțional.

Furt. — Substrațiune printr'ascuns. — Element esențial.--

Escrocheriă. — Escrocheria prevăzută de art. 332 din codul penal. — Pagubă reală. — Element constitutiv al delictului.

Escrocheriă. — Escrocheria prevăzută de art. 334 din codul penal. — Uneltiri culpabile. — Element esențial al acestui delict.

1) Nu există furt când nu există «substrațiunea printr'ascuns», unul din cele patru elemente ale delictului de furt.

2) Pentru ca să existe delictul de înșelăciune prevăzut de art. 332 din codul penal, trebuie să existe o pagubă reală pentru cel ce se plânge că a fost înșelat, întru cât paguba reală este unul din elementele constitutive ale acestui delict.

3) Există delictul de escrocheriă prevăzut de art. 334 din codul penal, numai în cazul când se stabilește că autorul înșelăciunii a întrebuintat uneltiri culpabile pentru a face pe cine-va să-i remită valori, înscrisuri și alte titluri de datorii, etc.

S'a ascultat : d-nii avocați N. A. Papadat, C. Marinescu-George și G. T. Georgescu, din partea inculpatului Elefterie Georgescu, și d-l avocat B. Misir, din partea lui Gr. Eliad, parte civilă apelantă.

S'a ascultat d-l Procoror C. Tătăranu în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de d-l Prim-procoror al tribunalului Ilfov, și asupra aceluși făcut de Grigorie Eliade, partea civilă, în contra sentinței corecționale cu

No. 36 din 1896, a tribunalului Ilfov, secția I civilo-corecțională ;

Ascultând pe d-l procoror de secțiune C. Tătăranu, și pe partea civilă în susținerea apelurilor făcute și pe apărătorii inculpatului achitat Elefterie Georgescu, care au avut ultimul cuvânt, în desvoltarea mijloacelor de apărare ;

Având în vedere că prin sentința apelată, tribunalul a achitat pe inculpatul Elefterie Georgescu de faptul pentru care a fost dat judecării, acela de a fi săvârșit un delict de abus de încredere spre paguba stăpânului său Grigorie Eliad ;

Având în vedere că atât Ministerul public, cât și partea civilă, întemeiați pe actele de instrucțiune și pe instrucțiunea cauzei făcută la prima instanță pretind că delictul imputat inculpatului Elefterie Georgescu consistă în aceea că numitul inculpat, fiind casier și contabil al părții civile, a avut în această calitate în păstrarea sa 4 polițe în valoare de 14850 lei, având scadențele în 1879, polițe emise de partea civilă pentru a fi negociate și care nu fuseseră negociate, precum și alte înscrisuri de datorie, cu datele, Septembrie, Octombrie și Noembrie 1877 sub-scrise de Heliade ca debitor, pe care acesta le achitase ; că la esirea inculpatului din serviciul lui Heliade, dînsul a luat din casă polițele și înscrisurile sus menționate, fără ca Heliade să observe, le a ținut ast-fel la dînsul timp de 17 ani aproape și după ce au ars registrele comerciale ale lui Heliade în urma unui incendiu ce a avut loc la locuința părții civile, registre din care se putea constata cu înlesnire că polițele nu fuseseră negociate, și înscrisurile de datorie fuseseră achitate, inculpatul sigur acum că nu se va mai putea dovedi aceasta din registrele pe care el însuși le ținuse, întemeiat pe acele polițe și înscrisuri ce nu îi aparțineau luându-și calitatea de creditor ce nu o avea, a acționat pe Heliade în judecată ca să-i plătească sumele prevăzute în polițe și în înscrisuri ;

Având în vedere că din actele de instrucțiune încheiate în cauză, din instrucțiunea cauzei făcută atât înaintea Tribunalului cât și înaintea Curței, precum și din depozițiunile martorilor ascultați la prima instanță și în apel, se constată următoarele fapte în acest proces : Inculpatul Elefterie Georgescu a fost contabil și casierul societății care în 1877 ținuse în antreprisă de la Ruși construcțiunea călei ferate Frătești-Zimnicea.

Pentru a-și procura sumele de bani trebuincioase întreprinderii, Administratorul societății Heliade s'a împrumutat de bani pe la particulari, pentru care le da înscrisuri, sau emitea polițe, cu ordinul în alb ; unele numai sub-scrise de dînsul iar altele girate și de asociatul său P. Pereț, pe care căuta să le negocieze, și când găsea bani pe polițe se trecea numele creditorului în ordinul său în girul ce în tot-d'a-una erau în alb, apoi inculpatul Elefterie Georgescu, în calitatea-i de contabil al societății trecea operațiunea în registrele ținute de el însuși ; iar când aceste datorii se achitau, tot inculpatul opera descărcarea în registrele societății, conservând actele de creanță achitate pentru a se justifica operațiunile la liquidarea societății când nu se putea negocia, polițele emise în condițiunile sus arătate se conserva de inculpat, în calitatea-i de casier al Societății, până ce

se putea găsi bani pe ele. Operațiunile Societății fiind terminate și atât această afacere cât și acele personale ale lui Heliade mergând foarte rău, după cum rezultă din chiar depunerile martorilor propuși de inculpat, prin August sau Septembrie 1879 Heliade s'a găsit așa de strâmbtorat în cât, hărțuit de numeroșii săi creditori; a abandonat locuința sa din strada Batiște, mobilierul său vânzându-se la licitație publică pentru îndeplinirea creditorilor, mutându-se într-o singură cameră, în Otelul Manu, fiind în mare jenă. Că tocmai în anul 1892 daraverile lui Heliade îmbunătățindu-se oarecum, în urma unui proces câștigat în contra orașului Galați, d-l Grigorie Monteoru și ia angajamentul să achite toate datoriile lui Heliade, atât cele rezultate din construcțiunea liniei-ferate Frătești-Zimnicea cât și cele personale. Cu această ocaziune, cercetându-se registrele lui Heliade se face o listă de toți creditorii lui Heliade, care sunt achitați de d-nu Monteoru și pe acea listă nu a fost trecut inculpatul Elefterie Georgescu, căci de sigur s'a găsit figurând în registrele lui Heliade ca creditor al acestuia, de și inculpatul arată că dânsul ținea și trecea operațiunile în acele registre la epocile când a luat naștere înscrisurile de datorie și polițele în discuțiune;

Având cunoștință că d-l Monteoru plătea datoriile lui Heliade, inculpatul nu cere să fie plătit de și toate actele în virtutea căror se pretinde creditor erau ajunse la scadență unele de 15 și altele de 13 ani. În anul 1893 un incendiu distruge casele din calea Victoriei 56, în care locuia Heliade, și focul a nimicit toate actele și registrele lui Heliade iar în anul 1894, Elefterie Georgescu, având cunoștință de arderea registrelor căci mergea adesea în casa lui Heliade, acționează pe acesta în judecată ca să-i plătească sumele prevăzute în înscrisuri, și acele prevăzute în polițe, după 17 ani de la data înscrisurilor și după 15 ani de la data polițelor;

Având în vedere că din aceste fapte și împrejurări rezultă pentru Curte în mod neîndoios că Elefterie Georgescu nu este creditor al lui Heliade, că nu poate pretinde de la acesta plata nici unei sume de bani pe temeiul înscrisurilor și polițelor în discuțiune;

Considerând că Heliade nu debitează nici o sumă de bani inculpatului, căci înscrisurile au fost achitate, iar polițele n'au fost negociate adică Heliade n'a primit nici un ban pe ele mai rezultă și din următoarele considerațiuni;

1) Este cu totul neverisimil că inculpatul, aflat în serviciul lui Heliade cu o leafă lunară de 150 lei până la 300 lei, să fi putut dispune de suma ce pretinde că a împrumutat lui Heliade pe cele patru polițe. Se încearcă inculpatul să stabilească că are mijloace, și că a putut să împrumute pe Heliade, însă toate actele prezentate constată daraveri bănești ale inculpatului, împrumuturi făcute de dânsul cu 4, 5 și mai mulți ani în urma datei polițelor, după ce dânsul moștenise o oare-care avere de la părinți, iar certificatul dat de Banca Națională dovedește că la anul 1883, inculpatul asupra unor efecte în valoare de 58000 lei a contractat un împrumut de la Bancă, această operațiune a putut fi un joc de Bursă, inculpatul cumpărând efecte cu ajutorul împrumutului acordat de bancă, care, la acea epocă a emisiunii împrumuturilor de stat, pentru un

avans de 5% din partea particularilor, se plătea vărșămintele împrumuturilor ținând drept gagiu titlurile subscrise până ce subscriitorul profitând de urcarea titlurilor le vindea, plătind capitalul avansat de bancă și beneficiind de diferența între prețul emisiunii și cursul zilei când a vândut titlurile.

2) Presupunând că inculpatul ar putea să probeze că starea lui materială i-ar fi permis la 1879 să împrumute pe Heliade cu o sumă de peste 14.000 lei, sumele din cele patru polițe întreaga lui avere la acea epocă totuși este cu totul inadmisibil ca inculpatul să fi făcut aceasta, căci nimeni nu a fost mai în pozițiune ca dânsul să cunoască starea încurcată, lipsa, ruina completă a lui Heliade în 1879, când pretinde că l'a împrumutat cu zisa sumă, căci inculpatul era casierul lui Heliade era să asvârle singurile sale mijloace, fără posibilitate întrevăzută de a reintra în capitalurile sale.

3) Două din polițe, acele ale căror sume ating aproape suma de 10.000 lei, sunt girate în alb de dr. P. Pereț, semnătură ce acum se vede ștearsă. Girul în alb constituia un mandat de încasare dat de girant purtătorului poliței căci la 1879, data polițelor, ne aflam sub imperiul vechiului cod de comerț. Și din acest punct de vedere inculpatul nu este creditor al lui Heliade, și nici nu are mandatul lui P. Pereț de a încasa polițele, căci Pereț chemat ca martor în acest proces nu s'a pretins creditor al lui Heliade în virtutea acelor polițe. În tot cazul polițele emise cu ordinul și girurile în alb, dacă s'ar fi negociat, urma ca ordinul în alb, să fi fost umplut cu numele girantului Pereț, căci acest prim girant a fost portorul poliței la emisiune. Imprejurările că iscălitura lui Pereț din girul în alb este ștearsă, și că ordinul în alb din polițe este umplut cu numele inculpatului scris de o altă persoană și cu o altă cerneală de cât restul celor alte enumerațiuni din polițe, dovedesc cu prisos că inculpatul n'a însemnat nici o sumă pe aceste polițe și deci nu este creditor al lui Heliade în virtutea lor, și că din împrejurări altele de cât relațiunea de la debitor la creditor aceste polițe se găsesc în mâinele inculpatului;

4) Inculpatul n'a protestat polițele la scadență, perzând ast-fel dreptul de a recurge contra lui Pereț, girantul, care era în pozițiune de al achita de sumele datorite. Dacă ar fi fost creditor serios, dacă ar fi numărat vre-un ban pe aceste polițe, de sigur că ar fi făcut toate demersurile ar fi îndeplinit toate formalitățile ca să și conserve dreptul de a urmări pe Pereț singurul solvabil, mai cu seamă că la acea epocă Heliade, emitentul polițelor, era complectamente insolubil.

5) La 1892 d-l Monteoru întreprinde achitarea tuturor creditorilor lui Heliade, inculpatul știa aceasta, căci mergea zilnic în casa lui Heliade; se face lista creditorilor lui Heliade, inculpatul nu figurează în ea, și totuși dânsul, a cărui creanță era în suferință de aproape 15 ani, nu face nici un demers spre a fi plătit; această probează că înscrisurile de datorie, cu polițele în discuțiune, dacă atunci se găseau în mâinele sale, avându-le nu cu titlul de creditor, ci prin alte împrejurări, nu l'încurajau să ceară plata lor, temându-se indubitabil, că această cerere a sa va fi respinsă

căci registrele lui Heliade scrise de chiar inculpat, și care nu erau distruse de foc la acea epocă ar fi probat achitarea înscrisurilor, și că polițele nu au fost negociate, adică de și emise, Heliade nu găsise să împrumute bani pe ele, la acea epocă, când insolabilitatea era notorie ;

Considerând în ce privește că faptul săvârșit și stabilit în sarcina inculpatului Elefterie Georgescu nu constituie delictul de abuz de încredere, că Curtea găsind întemeiate motivele din sentința apelată și le însușește ;

Considerând că însuși Heliade pretinde că înscrisurile de datorie și polițele în discuțiune ar fi fost lăsate de dânsul în păstrarea inculpatului, în calitatea-i de casier și contabil al său, și că la eșirea-i din serviciu inculpatul nu-i-a remis acele acte, și le-a însușit pentru ca întemeiându-se pe dânsese să poată obține de la dânsul pe cale de judecată plata lor, că așa fiind lipsește «sustracțiunea printr'ascuns», unul din cele patru elemente ale delictului de furt. Prin urmare faptului săvârșit de inculpat nu-i se poate da calificarea de furt cum a pus concluziuni Ministerul public ;

Având în vedere că faptul stabilit ca săvârșit de inculpatul Elefterie Georgescu, acela că găsindu-se, prin împrejurări a căror natură nu s'a putut stabili, în posesiunea unor înscrisuri de datorie eminate de la Heliade, pe care Heliade le achitase cu mulți ani mai înainte, și în posesiunea unor poliți, emise și subscrise de Heliade în scop de a le negocia, fără să le fi negociat, adică fără să fi primit bani pe ele, inculpatul, după ce a umplut cu numele său ordinul din poliți ce era în alb, și deși era în bună știință că nu era creditor al lui Heliade, l'a acționat în judecată voind să treacă înaintea justiției de adevărate faptele mincinoase că înscrisurile nu ar fi fost încă achitate de Heliade, și că polițele ar constata un împrumut ce ar fi făcut lui Heliade, și cu modul acesta amăgind justiția să poată să obțină o hotărîre prin care Heliade, să fie condamnat să-i plătească sumele de bani prevăzute în înscrisuri și polițe, ș'apoi să le încaseze ;

Că acest fapt constat ca săvârșit de inculpat nu constituie nici delictul de înșelăciune prevăzut de art. 332, nici pe acela de escrocherie prevăzut de art. 334, c. p. :

1) Nu constituie delictul de înșelăciune prevăzut de art. 332 c. penal ; căci lipsește unul din elementele constitutive ale acestui delict «paguba reală» cerut de zisul text de lege.

2) Nu constituie delictul de escrocherie prevăzut de art. 334 c. penal ; căci nu s'a stabilit, nici nu se pretinde că Heliade, partea civilă, ar fi remis inculpatului înscrisurile de datorie și polițele în urma unor uverturi culpabile din partea inculpatului ca să-l hotărască să-i facă această remitere.

Că așa fiind inculpatul cată să fie achitat și de delictul de înșelăciune ;

Având în vedere că partea civilă în susținerea apelului său în esență, a cerut numai ca să se constate de Curte că cele trei înscrisuri și cele patru poliți în discuțiune nu-l constituiesc debitor, fără să mai ceară vre-o despăgubire civilă ;

Pentru aceste motive ;

Ascultând și pe d-l Procuror de secțiune C. Tătăranu în concluziunile sale ;

În virtutea legii decide :

Respinge apelul făcut de Ministerul public în contra sentinței corecționale cu No. 35 din 1896 a Tribunalului Ilfov, secția I, civilo-corecțională.

Declară că înscrisul cu data de 25 Septembrie 1877 în sumă de 2445 lei, acela cu data de 27 Octombrie 1877 în sumă de 1961 lei, și acela din 15 Decembrie 1878 în sumă de 771 lei, câte-și trele iscălite de Grigore Heliad, au fost răfuite de Heliade ; iar polița din 20 Februarie 1879 în valoare de 1000 lei, cea din 7 Iulie 1879, în valoare de 5000 lei, aceea din 21 August 1879, în valoare de 4410 lei, și cea din 21 August 1879, în valoare de 4440 lei, câte-și patru aceste polițe iscălite de Heliad, au fost numai confecționate de acesta pentru a le negocia, dar nu le-a negociat. Deci neprimind nici o sumă de bani asupra lor, nu debitează nimic în virtutea lor, și nu pot primi consecința să constituie pentru Elefterie Georgescu un titlu de creanță în contra lui Heliad ; și

Respinge apelul făcut în contra aceleași sentințe corecționale ale aceluiași tribunal de Heliade, parte civilă, în ce privește despăgubirile civile.

Decisiunea se pronunță definitiv cu dreptul de recurs în Casație în termenul prescris de lege.

(ss) G. N. Bagdat, D. Djuvaru, G. Flaișen.

Opiniune

Sub-semnații adoptând în totul motivele din decizia, majorității Curței întru cât privește constatarea faptului imputat prevenituului Elefterie Georgescu, diferim în ce privește calificarea ; și

Considerând că art. 332 c. p. prin cuvintele «în vedere de a împărtăși folos» înțelege că delictul acesta de îndată ce agentul are voința bine constatată că amăgirea produsă prin arătarea de fapte mincinoase drept fapte adevărate să poată produce o pagubă altuia, de unde urmează 1-iu că amăgirea poate să se exercite fie asupra victimei delictului, fie asupra altei persoane și a 2-lea că nu este indispensabil existența unui prejudiciu real ;

Considerând că independent de această considerațiune, Elefterie Georgescu a produs lui Grigore Heliade un prejudiciu efectiv pentru-că dânsul a obținut sentințe definitive pe care n'are de cât să le eșecute spre a produce o pagubă reală a lui Heliade și apoi el a și poprit o sumă de bani în mâinile unui debitor al lui Gr. Heliade ;

Că ast-fel fiind faptul comis de Elefterie Georgescu întrunește elementele cerute de art. 332 c. p. și ast-fel cată să-i aplice pedeapsa prevăzută de art. 333 același codice.

Pentru aceste motive,

Suntem de părere a se admite apelul făcut de d-l Prim-procuror al Tribunalului Ilfov contra sentinței No. 36/96 a Tribunalului Ilfov, secția I în ce privește existența faptului săvârșit de Elefterie Georgescu, și că acest fapt constituie delictul de escrocherie prevăzut de art. 332 și pedepsit de art. 333 c. penal.

(ss) M. Paleologu, C. G. Dâmboviceanu.

AVIS

Domnii abonați, rămași în întârziere cu plata, sunt rugați a ține seamă de sacrificiile ce ne impunem cu apariția regulată a acestui ziar și a grăbi achitarea abonamentelor datorate : în provincie în mâinile d-lui I. RIVEANU, singurul agent autorizat de noi, iar în București d-lui MANOLE HERIȘESCU, de la cari se vor primi chitanțe din registru cu matea.

Plățile se vor putea face și prin mandate sau timbre poștale pe adresa I. CODREANU, redactor-proprietar al ziarului Curierul Judiciar, Cheiul Dâmboviței No. 91, București.